

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/10/2019
Identifikačné číslo spisu: 1019200385
Dátum vydania rozhodnutia: 13.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1019200385.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): T. V. U., narodeného XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Iránska islamská republika, cestovný pas č. Z., v krajine pôvodu naposledy bytom Q., ulica U., vchod č. XX, provincia Q., aktuálne s miestom pobytu v pobytovom tábore Rohovce, zastúpeného Ligou za ľudské práva, občianske združenie so sídlom Baštová 5, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veciach azylu, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4SaZ/4/2019 zo dňa 29. mája 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnom orgáne

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-101-49/2018-Ž zo dňa 25.01.2019 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 13 ods. 1 a § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) neudelil sťažovateľovi azyl a neposkytol mu doplnkovú ochranu. Preskúmané rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní neboli preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania sťažovateľa a ani prenasledovania ako také, pričom osobitne poukázal na skutočnosť, že sťažovateľom prezentované konvertovanie z islamského na kresťanské náboženstvo bolo účelové a motivácia k tejto zmene neúprimná. Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany skonštatoval neexistenciu dôvodov jej poskytnutia.

II.

Konanie na Krajskom súde

2. Žalobca podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- preskúmané rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci
- skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,

3. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) dospel k záveru o tom, že správnu žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu, že

- žalovaný poskytol sťažovateľovi neobmedzený čas a možnosť vyjadriť sa podrobne k dôvodom jeho žiadosti o azyl, pričom sa dopĺňujúcimi otázkami snažil objasniť okolnosti prezentovanej konverzie na kresťanské náboženstvo, jeho správanie sa pred a po zmene náboženstva a overiť základné vedomosti sťažovateľa o kresťanstve ako praktizujúceho veriaceho človeka;
- žalovaný vyhľadal informácie o krajine pôvodu, zamerané na apostázu a konvertovanie;
- dôvodom neudelenia azylu žalobcovi bolo nepreukázanie opodstatnenosti obáv z prenasledovania v zmysle § 8 zák. č. 480/2002 Z.z.;
- žalovaný sa správne zameril na posúdenie prezentovanej konverzie, toto tvrdenie správne vyhodnotil ako účelové;
- sťažovateľ v priebehu azylového konania nepredložil o konverzii skutočnosti žiaden dôkaz, ktorým by bezpochyby bolo predloženie krstného listu, čo by bolo zjavne problematické avšak sťažovateľ ani nikdy netvrdil, že by sviatosť krstu prijal, alebo že by kontaktoval duchovného;
- jediným spôsobom, ako objektívne zistiť či preukázať konverziu, resp. jej úprimnosť, bolo posúdenie správania sa sťažovateľa po ním prezentovanej zmene náboženstva, a základných znalostí o ňom;
- sťažovateľ svoju vieru v krajine pôvodu navonok neprezentoval a po príchode na Slovensko, kde mu zjavne nič nehrozilo vo vzťahu k jeho prevzatému náboženskému vyznaniu, sa nezúčastnil ani jednej bohoslužby, pričom v kostole bol iba raz;
- ak by sťažovateľ skutočne v roku 2016 konvertoval na kresťanskú vieru, po príchode na Slovensko by ako praktizujúci veriaci človek navštevoval (pravidelne) bohoslužby, čo sa však nestalo ani raz, dokonca ani v období najvýznamnejších kresťanských sviatkov;
- bolo celkom prirodzeným a aj logickým, že by sťažovateľ požiadal o azyl bezprostredne po vstupe na slovenské územie a nie až potom, ako sa ďalší mesiac po uplynutí doby legálneho pobytu zdržiaval na Slovensku nelegálne;
- miera vedomostí sťažovateľa o jeho novej viere nezodpovedá ani len základným predpokladom znalosti o kresťanstve (meno Boha, základná modlitba, neznalosť iných modlitieb, neznalosť počtu prikázaní, neznalosť názvov najvýznamnejších sviatkov);
- pokiaľ sťažovateľ ani počas svojho pobytu na Slovensku na verejnosti svoje vierovyznanie neprejavoval napr. účasťami na bohoslužbách v kostoloch, tak potom možno dôvodne predpokladať, že pre jeho ním deklarované kresťanské vierovyznanie takéto verejné preukazovanie viery nie je potrebné;
- namietaný rozpor medzi obsahom spisu a právnymi závermi žalovaného krajský súd nezistil; sťažovateľ sa prakticky vzdal islamského náboženstva pred veľmi dlhým časom bez akéhokoľvek následku;

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) S.s.p., t.j. krajský súd v konaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho

právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

5. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol

- k nesprávnemu právnemu posúdeniu otázky úprimnosti sťažovateľovej konverzie

o krajský súd sa stotožnil so záverom žalovaného a úprimnosti sťažovateľovej konverzie, ku ktorému dospel na základe nesprávneho právneho posúdenia, keďže na skutkový stav vyplývajúci z obsahu spisu nebol aplikovaný princíp „benefit of doubt“;

o v súlade s čl. 10 ods. 1 pís. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/9S/EÚ o normách, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, aby mohli požívať medzinárodnú ochranu, o jednotnom postavení utečencov alebo osoby, ktoré majú nárok na doplnkovú ochranu a obsah poskytovanej ochrany (ďalej len „kvalifikačná smernica“) nemožno urobiť závery ohľadom účelovosti konverzie sťažovateľa iba na základe (jedného) vykonaného znalostného testu počas spisovania vstupného dotazníku;

o predmetom hodnotenia konvertovania mala byť najmä úplnosť vnútorného presvedčenia k vyznávaniu náboženstva a s ním spojená identita a spôsob života;

o nedostatky zistené v znalostných otázkach sú dôsledkom chyby v tlmočení;

o žalovaný nezhrmaždil podklady podstatné pre posúdenie úprimnosti konverzie, pričom so sťažovateľom nevykonal doplňujúci pohovor;

- k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu pri posúdení opodstatnenosti obáv z perzekúcie sťažovateľa v krajine pôvodu

o poukázal na rozhodovacu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vyjadrenú v rozsudkoch pod sp. zn. 1 Sža/10/2013 zo dňa 09.04.2013, sp. zn. 10Sža/19/2015 zo dňa 20.05.2015 a sp. zn. 10Sžak/17/2017 zo dňa 16.01.2018;

o žalovaný alebo aspoň krajský súd mal vypočúť sťažovateľa upresňujúcimi konkrétnymi otázkami, napr. v čom jeho viera spočíva, ako sa prejavuje navonok a s kým ďalším a akým spôsobom by ju pri návrate praktizoval, pričom aj napriek tomu tieto otázky v dotazníku absentovali, žalovaný a krajský súd z tohto vyvodil domnienky týkajúce sa sťažovateľových potenciálnych odpovedí na ne;

o sťažovateľovi nebolo umožnené prezentovať, ako svoju vieru vyznáva;

o je pochopiteľné, že sťažovateľ po príchode na územie Slovenskej republiky, kostol navštívil len sporadicky, avšak na jeho poslednom mieste pobytu prezentuje vieru účasťou na bohoslužbách, teda verejne;

o záver o neexistencii hrozby prenasledovania popierajú informácie založené v spise, podľa ktorých odpadlivosť a konvertovanie môžu byť trestané ako zločin;

o nakoľko sťažovateľ vyznáva vieru verejne, dopadá na jeho situáciu rovnako rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/20/2016 zo dňa 19.11.2018;

- k procesnému pochybeniu vedúcemu k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktoré spočíva v nepresvedčivom odôvodnení rozsudku a nezabezpečení tlmočenia obsahu pojednávania do jazyka, ktorému sťažovateľ rozumie

o krajský súd sa nevyjadril k namietanému nezákonnému spôsobu hodnotenia dôkazov;

o je logické, že v pozvaní pani L. pre účely vybavenia víza, nie je zmienka o tom, že sťažovateľ požiada o azyl z náboženských dôvodov;

o žalovaný automaticky prijíma za svoje tvrdenie pani L. a ďalej pána G., ktorí neboli ani predvolaní ako svedkovia, namiesto tvrdenia sťažovateľa, oficiálne vyjadrenom prostredníctvom odpovedí na otázky v dotazníku. Ak tieto tvrdenia žalovaný vykladá v neprospech sťažovateľa, preukazuje to účelový výber dôkazov odôvodňujúcich rozhodnutie o žiadosti o azyl, pričom krajský súd sa k predmetnej námietke nevyjadril;

o žalovaný ako aj krajský súd sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, vyjadrenej v rozsudkoch pod sp. zn. 1Sžak/2/2019 zo dňa 26.03.2019, sp. zn. 1Sža/19/2016 zo dňa 09.01.2017 a 1Sža/20/2016 zo dňa 19.11.2018 bez riadneho odôvodnenia takéhoto postupu, čím zároveň naplnil aj dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p.;

o žalovaný účelovo pracoval iba s informáciami vyznievajúcimi v neprospech sťažovateľa;

o krajský súd aj napriek žiadosti sťažovateľa, tomuto nezabezpečil tlmočenie obsahu pojednávania, pričom právne zastúpenie jeho nevýhodné postavenie nevyvážilo a nemohol aktívne reagovať na

žalovaného;

o povaha a okolnosti prejednávanej veci boli výslovne osobného charakteru;

o poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžr 51/2008;

6. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Záverom navrhol, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok argumentujúc tým, že právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozí sťažovateľovi závažná ujma, ktorú predstavuje prípadné začatie konania o administratívnom vyhostení, resp. o zaistení, pričom priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

B)

7. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 17.07.2019 najmä uviedol, že sťažovateľ nevykazoval základné vedomosti o svojom náboženstve, a jeho spôsob života a náboženská aktivita nebola na území Slovenskej republiky takmer žiadna a na území Iránu iba veľmi diskrétna a súkromného charakteru. V dôsledku toho sa žalovaný nerozhodoval "v pochybnostiach", pretože bolo zjavné, že sťažovateľ na Slovensku nebol nábožensky aktívny a z jeho výpovede vyplynulo, že ani necítil potrebu sa v tejto oblasti aktívnejšie realizovať. Sťažovateľ nepreukázal ani minimálne povedomie o určitom náboženskom presvedčení, ako je možné od neho požadovať aj v zmysle rozsudku Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č.k. 5Azs 2/2013-26.

8. Ďalej uviedol, že sťažovateľ mal dostatočný priestor počas konania pred správnym orgánom predložiť dokumentáciu, resp. informácie odôvodňujúce jeho nárok na udelenie azylu. O udelenie azylu nepožiadala bezprostredne po príchode na územie Slovenskej republiky. Žalovaný vyhľadal maximálne možné množstvo informácií rôzneho druhu a z rôznych zdrojov, ide najmä o súbory otázok a vypracovaných odpovedí zo 14.5.2018 a súbory otázok a odpovedí z 2.7.2018, ako aj podporne iné informácie z dennej tlače a internetu. Tieto informácie sú podrobné, príslušnému odboru bolo položených množstvo otázok, všeobecných, ako aj konkrétnych a ich rozsah je vyše 100 strán. Všetky sú založené v spise a boli v rozhodnutí vyhodnocované. V závislosti od zdroja a povahy informácie im bola kladená tomu prislúchajúca dôležitosť.

9. Žalovaný sa nestotožnil s uvádzanou analógiou a následne závermi citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/20/2016, najmä pre odlišné skutkové okolnosti prípadu. Sťažovateľ neprijal krst ani v Iráne, ani na Slovensku, do konania neboli založené iné dôkazy preukazujúce jeho aktívny prístup k viere, z ktorých by sa dali identifikovať znaky úprimnosti jeho viery, nemal problémy v krajine pôvodu s náboženskou políciou pre demonštrovanie odpadlivera od islamu na verejnosti a pod.

10. Poukázal na informácie o krajine pôvodu, z ktorých najmä vyplýva, že v súčasnosti v Iráne dochádza k uvoľňovaniu pravidiel v oblasti náboženstva. Poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v prípadoch A. v. Švajčiarsko a T.M a Y.A. v. Holandsko (str. 91 administratívneho spisu), kde bolo konštatované riziko spojené s prenasledovaním iba v prípade, ak sa menovaní so svojou vierou vystavujú na verejnosti a preto môžu byť vnímaní ako hrozba islamského štátu. Záverom navrhol, aby kasačný súd zamietol kasačnú sťažnosť.

C)

11. Vo vyjadrení zo dňa 19.08.2019 a zo dňa 09.09.2019 sťažovateľ opätovne zopakoval niektoré argumenty uvedené v kasačnej sťažnosti a predložil kasačnému súdu potvrdenie vydané farnosťou Báč zo dňa 03.07.2019 potvrdenie Cirkvi bratskej v Bratislave, Kaplnka o sťažovateľovej účasti na bohoslužbách vo farnosti v Bácii v bližšie nešpecifikovanom období a na bohoslužbách Cirkvi bratskej od júna 2019.

III.

Právny názor kasačného súdu

12. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.)

predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru o tom, že kasačná sťažnosť je nedôvodná. Preto ju postupom podľa § 461 S.s.p. zamietol.

13. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. septembra 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

14. Sťažovateľ krajskému súdu vytkol nepribratie tlmočníka do konania, čím sa dopustil porušenia princípu rovnosti zbraní procesných strán pred súdom.

Podľa § 108 ods. 1 S.s.p. ak predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, predvolá naň účastníkov konania, ich zástupcov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Ak je účastník konania zastúpený zástupcom na celé konanie, predvolanie sa doručuje iba tomuto zástupcovi. Účastníka konania správny súd predvolá, ak je potrebné, aby ho vyslúchol, alebo ak je jeho osobná prítomnosť nevyhnutná.

Podľa § 54 ods. 1 S.s.p. každý má právo konať pred správnym súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Správny súd je povinný účastníkom konania zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci priberie správny súd tlmočníka.

15. Vyššie citovaná právna úprava reflektuje právo účastníka konať pred správnym súdom vo svojej materčine, resp. v jazyku, ktorému rozumie. Je nepochybné, že pokiaľ by osoba nemohla uplatňovať svoje práva na správnom súde v jazyku, ktorému rozumie, bolo by takéto uplatňovanie práva neúčinné a neefektívne, pričom by základný cieľ práva na spravodlivý súdny proces nebol naplnený. Právo konať pred správnym súdom v jazyku, ktorému osoba rozumie, obsahuje najmä právo na zabezpečenie tlmočníka počas súdnych pojednávaní, prípadne iných úkonov, ktoré dotknutá osoba realizuje. O konečnom posúdení, či sa do správneho súdneho konania priberie alebo nepriberie tlmočník, rozhodne správny súd na základe povahy a okolností veci. Preto pokiaľ správny súd zistí, že je možné rozhodnúť o správnej žalobe na základe predložených písomných dôkazov, resp. na základe obsahu administratívneho spisu, a teda nepovažuje za potrebné vykonať výsluch účastníka konania, mohlo by byť pribratie tlmočníka nehospodárne a neúčelné.

16. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol zastúpený zástupcom na celé konanie, pričom krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil dôvody, pre ktoré nepovažoval jeho výsluch za potrebný a z tohto dôvodu napokon dospel k záveru o neúčelnosti a nehospodárnosti pribratia tlmočníka, takýmto postupom nebol porušený princíp rovnosti zbraní.

17. Sťažovateľ okrem iného namietal nesprávne právne posúdenie otázky úprimnosti jeho konverzie, pričom v tejto súvislosti najmä vytýkal absenciu aplikácie princípu „benefit of doubt“, nedostatočné overenie úprimnosti jeho viery, ako dôsledok vykonania iba jedného pohovoru, počas ktorého sa žalovaný nezamerl v dostatočnej miere na úplnosť vnútorného presvedčenia k vyznávaniu náboženstva a s ním spojená identita a spôsob života.

18. Z obsahu dotazníka žiadateľa o udelenie azylu zo dňa 30.04.2018 vyplynulo, že žalovaný sa pri vstupnom pohovore zamerl najmä na zistenie skutočností, týkajúcich sa obdobia, v ktorom sťažovateľ konvertoval ako aj spôsobu konvertovania a jeho ďalšieho správania sa ako kresťana, a to v krajine pôvodu, ako aj na území Slovenskej republiky. Ďalej pristúpil k uvereniu základných vedomostí, týkajúcich sa sťažovateľovej novej viery. V závere pohovoru poskytol priestor sťažovateľovi, aby uviedol všetky dôvody, pre ktoré požiadal o udelenie azylu, pričom doplňujúcimi otázkami sa žalovaný

zameral na zistenie spôsobu života sťažovateľa v krajine pôvodu po konvertovaní.

19. Z odpovedí sťažovateľa vyplynulo, že ku konvertovaniu na kresťanskú vieru sa rozhodol vo svojom vnútri potom, ako mu jeho kolega z práce (tiež konvertita) rozprával o kresťanstve. Neuviedol, že by podstúpil krst, ani o tom nepredložil žiaden dôkaz. V krajine pôvodu sa modlil v kresťanských spoločenstvách, ktoré boli bezpečné a tajné. Po príchode na územie Slovenskej republiky nebol ani raz na bohoslužbe, jedenkrát sa bol modliť v kostole v Košiciach a trikrát stál von (pred kostolom - pozn. kasačného súdu). Od vstupu na územie Slovenskej republiky do podania žiadosti o udelenie azylu (13.02.2018 - 21.04.2018) navštívil svojich príbuzných, bol vo Viedni a spoznával krajinu. Uviedol, že nič iné nerobil.

20. Na otázky, týkajúce sa vedomostí o jeho viere uviedol, že základnou modlitbou protestantov je „Otčenáš“ (pričom túto neovládal), kresťania majú 5 alebo 6 prikázaní, hlavnými sviatkami je tzv. Čistý sviatok, Súd a Vianoce. Ako hlavného predstaviteľa viery uviedol Boha, ktorého meno je Mojžiš. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na závery rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky zo dňa 19. augusta 2004 publikovaného pod č. 903/2006 Sb. a č.k. 5 Azs 2/2013-26 z 29. mája 2014, podľa ktorých „je obtížné, ne-li nemožné stanoviť jakákoliv měřítko hodnocení subjektivních znalostí člověka o náboženství nebo víře, na druhou stranu však lze jistou, alespoň minimální, povědomost o této víře od žadatele o mezinárodní ochranu, který tvrdí, že zastává určitá náboženská přesvědčení, o která opírá své azylově relevantní důvody, požadovat v těch případech a v tom rozsahu, které odpovídají osobním charakteristikám daného žadatele i charakteristikám prostředí, z něhož pochází.“ S uvedeným názorom sa kasačný súd stotožnil aj vo svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxi, predovšetkým však v rozsudku pod sp. zn. 1Sža/20/2016 zo dňa 19.11.2018.

21. Vychádzajúc z uvedeného ani kasačný súd nenadobudol presvedčenie, že sťažovateľ má dostatočné vedomosti o principiálnych základoch náboženstva, ktoré by od dospelého vysokoškolsky vzdelaného muža z mestského kultúrneho prostredia, ktorý podľa svojho tvrdenia konvertoval na kresťanskú vieru už na jar v roku 2016, pričom následne mal navštevovať rôzne kresťanské spoločenstvá v krajine pôvodu bolo možné očakávať, čo dôvodne nasvedčuje záveru vyslovenému správnym orgánom, že jeho tvrdenie o konvertovaní by mohlo byť iba účelovým.

22. V danom prípade kasačný súd nezistil žiadne rozpory v tvrdeniach sťažovateľa. Výsluch sťažovateľa považoval za dostatočný, pričom žalovaný sa správne zameral na objasnenie vedomostí sťažovateľa o novej viere, akt konvertovania, spôsob jeho života po konvertovaní v krajine pôvodu ako aj na území Slovenskej republiky. Preto vykonanie doplnujúceho pohovoru žalovaným kasačný súd nepovažoval za potrebné.

23. Z obsahu dotazníka žiadateľa o udelenie azylu zo dňa 30.04.2018 vyplynulo, že sťažovateľ v úvode pohovoru ako aj v jeho závere potvrdil, že tlmočníkovi rozumel a jeho prítomnosť ako ani prítomnosť pracovníkov žalovaného mu neprekážala. Záverom podpísal vyhlásenie o tlmočení dotazníka do jazyka perzského, pričom jeho obsahu rozumel a súhlasil s ním. Z uvedených dôvodov kasačný súd nemal pochybnosti o správnom a zrozumiteľnom tlmočení sťažovateľom poskytnutých odpovedí.

24. Ak za daných okolností sťažovateľ nebol schopný objektivizovať (aspoň v minimálne požadovanej miere) svoje tvrdenie o opustení svojej pôvodnej viery a prechode k inej viere, jej prijatia a potrebe jej verejného praktizovania (a to ani v slobodnom prostredí) nemožno žalovanému vyčítať, že nepovažoval za dôvodné ani jeho tvrdenie o obavách z návratu do krajiny pôvodu teda sociálneho, hospodárskeho, politického a kultúrneho prostredia, v ktorom vyrastal a ktorého hodnoty aj v čase svojej dospelosti bez objektivizovaných problémov akceptoval.

25. V súvislosti s podkladmi pre informácie o krajine pôvodu kasačný súd pripomína povinnosť správneho orgánu vyplývajúcu z čl. 10 ods. 3 písm. b/ Smernice európskeho parlamentu a rady 2013/32/EÚ o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Procedurálna smernica) získavať presné a aktuálne informácie z rôznych zdrojov, ako sú EASO a UNHCR a

relevantné medzinárodné organizácie pre ľudské práva. Napriek tomu, že nie všetky podklady nachádzajúce sa v spise (napr. z publikovaných cestovateľských blogov súkromných osôb č.l. 123-170) spĺňajú požiadavky byť v maximálne možnej miere (1) relevantné, (2) dôveryhodné a vyvážené, (3) aktuálne a overené z rôznych zdrojov, (4) transparentné a dohľadateľné (z rozsudku NSS sp. zn. 5 Azs 55/2008, kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU, Budapest, 2007), ostatné zdroje v podstatnej miere spĺňajúce horeuvedené kritériá (č.l. 86-121) potvrdzujú, že konvertiti sa vo väčšine prípadov nepovažujú za kresťanov a hoci konvertovanie nie je v právnom poriadku zakotvené ako zločin, súdne orgány používajú zákony o národnej bezpečnosti na trestanie konvertovaných osôb. Tiež sa objavili informácie o tom, že nátlak zo strany štátnych orgánov je vyvíjaný voči organizátorom domových cirkví alebo osobám vykonávajúcim evanjelizačnú činnosť (č. l. 114 - 115). V roku 2017 bolo vydaných niekoľko odsudzujúcich rozsudkov za evanjelizáciu a iné činnosti súvisiace s domovými cirkvami. Ďalšie informácie tiež potvrdzujú, že konvertiti sú zvyčajne odsúdení za určitú činnosť, a nie za samotné konvertovanie. Zvyčajne sú to lídri a osoby s významnou úlohou (č. l. 111).

26. Vo všeobecnosti informácie o krajine pôvodu potvrdzujú, že nebezpečenstvo by mohlo hroziť konvertitom, ktorí svojou činnosťou vzbudzujú záujem zo strany štátnych orgánov, či už verejným prejavom svojej viery, šírením kresťanskej viery medzi ostatnými moslimami, organizovaním stretnutí kresťanov v domových kostoloch, resp. inými aktivitami. Od žiadateľa o azyl či doplnkovú ochranu nie je možné žiadať, aby zabránil svojmu prenasledovaniu v krajine pôvodu tým, že sa vzdá prejavov svojej viery. Vyplyva to aj z rozhodnutia Súdneho dvora C-71/11 a C-99/11 z 5. septembra 2012 „článok 2 písm. c) smernice 2004/83 treba vykladať v tom zmysle, že obava žiadateľa z prenasledovania je oprávnená vtedy, ak príslušné orgány s ohľadom na osobnú situáciu žiadateľa zastávajú názor, že je dôvodné sa domnievať, že po jeho návrate do jeho krajiny pôvodu bude vykonávať náboženské úkony, ktoré ho vystavia skutočnému riziku prenasledovania. Pri individuálnom posudzovaní žiadosti o získanie postavenia utečenca uvedené orgány od žiadateľa nemôžu odôvodnene požadovať, aby sa týchto svojich náboženských úkonov vzdal". Takéto konanie od sťažovateľa nevyžadoval žalovaný ani v predmetnom prípade. Naopak, vychádzal z obsahu sťažovateľovej výpovede, z ktorej vyplynulo, že tento v krajine pôvodu prejavoval svoju vieru neverejne, účasťou na modlitbách počas utajených stretnutí rôznych skupín kresťanov. V krajine pôvodu nemal žiadne problémy so štátnymi orgánmi v období takmer dvoch rokov, t. j. od konvertovania na jar roku 2016 do roku 2018, kedy opustil krajinu legálnou cestou. Svoju zmenu vo viere tiež oznámil svojej rodine, pričom (odhliadnuc od prvotných reakcií) z tohto dôvodu nemal ani v tomto prostredí žiadne problémy. Bez významu nie je ani skutočnosť, že o udelenie azylu nepožiadaval bezprostredne po príchode na územie Slovenskej republiky, ale až po viac ako dvoch mesiacoch odo dňa pricestovania na územie Slovenska.

27. Z príbehu uvádzaného žiadateľom nevyplývalo, že bol z dôvodu verejne vykonávaných náboženských aktivít osobou vzbudzujúcou záujem štátnych orgánov ani nenaznačil (resp. z jeho spontánnej výpovede nebolo možné vyvodiť) že by sa takouto osobou cítil, resp. mohol byť za takú považovaný a ani z jeho správania po príchode na Slovensko nevyplýva, že by na základe svojho vnútorného presvedčenia takým mal stať a tak tvrdené obavy z prenasledovania po prípadnom návrate do krajiny pôvodu odôvodňujúce poskytnutie mu ochrany priznaním azylu nebolo možné považovať za dôvodné.

28. Pokiaľ ide o sťažnostné body, v ktorých sťažovateľ namietal použitie vyjadrení p. L. a p. G. (bratranec sťažovateľa), tieto sa nachádzajú v administratívnom spise žalovaného (úradný záznam na č. l. 189 a odpoveď Úradu hraničnej a cudzineckej polície na č. l. 77) preto pokiaľ žalovaný ako súčasť svojej argumentácie použil vyjadrenia vyššie uvedených osôb o tom, že sťažovateľ pricestoval na územie Slovenskej republiky za účelom návštevy rodiny, pričom nemal v úmysle žiadať o udelenie azylu alebo povolenia na pobyt, nepochybil. Výskyt týchto dôkazov s ohľadom na spôsob ich získania (na č. l. 77 sa jedná o odpoveď na žiadosť o poskytnutie informácií ohľadom víz sťažovateľa a na č. l. 189 sa nachádza úradný záznam o kontaktovaní sťažovateľa pracovníkom žalovaného na telefónnom čísle, ktoré uviedol v žiadosti o dlhodobú priepustku) nenasvedčuje ich zberu žalovaným za účelom zistenia skutočností,

svedčiacich v neprospech sťažovateľa. Napokon, takáto argumentácia žalovaného nebola rozhodujúcou pre záver žalovaného. S uvedenými dokladmi sa právna zástupkyňa sťažovateľa mala možnosť oboznámiť pred vydaním preskúmaného rozhodnutia.

29. K obdobnému záveru dospel kasačný súd aj pokiaľ ide o otázky žalovaného, položené za účelom zistenia informácií o krajine pôvodu, nakoľko v administratívnom spise sa nachádza otázka znejúca na zabezpečenie rozhodnutí v prípadoch iránskych konvertitov, ktorým nebola poskytnutá medzinárodná ochrana (č.l. 105) ako aj totožná otázka, avšak znejúca na rozhodnutia v prípadoch, kedy táto ochrana poskytnutá bola (č.l. 92). Napokon v druhom prípade bola aj samotná odpoveď na otázku rozsiahlejšia.

30. Kasačný súd vo vzťahu k namietanej nepresvedčivosti a nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku uvádza, že napriek jeho značnej stručnosti z jeho záverov je nepochybne zrejmé, z akých dôvodov dospel k záveru o potrebe zamietnuť správnu žalobu.

31. V tejto súvislosti považoval kasačný súd za potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 115/03, z 3. júla 2003 v zmysle ktorého: "Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces."

32. Pokiaľ právna zástupkyňa sťažovateľa spolu s prípsmi zo dňa 19.08.2019 a 09.09.2019 predložila potvrdenie vydané farnosťou Báč zo dňa 03.07.2019 a potvrdenie Cirkvi bratskej v Bratislave - Kaplnka (bez dátumu), kasačný súd pripomína, že ide o nové dôkazy predložené v štádiu kasačného konania, kedy v zmysle § 441 S.s.p. nové skutočnosti a dôkazy zásadne nie sú prípustné (keďže ide o mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt), preto na ne nebolo možné prihliadať.

Podľa ust. § 441 S.s.p., v kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti.

V.

33. Návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti kasačný súd nevyhovел po tom, čo dospel k záveru, že na to nie sú splnené zákonné predpoklady. Je potrebné pripomenúť, že rozhodnutie kasačného súdu o priznaní odkladného účinku kasačnej sťažnosti sa považuje za výnimočné rozhodnutie. Výnimočnosť tohto procesného úkonu správneho súdu spočíva v tom, že takýmto pôsobením súdnej moci sa paralyzujú účinky právoplatného rozhodnutia krajského súdu.

34. Základnou a nevyhnutnou podmienkou toho, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok je stav, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Kasačný súd sa nestotožnil s tvrdením sťažovateľa o tom, že samotné začatie konania o zaistení, resp. o administratívnom vyhostení predstavuje závažnú ujmu. Vo vzťahu k bližšie nešpecifikovanému zaobchádzaniu so sťažovateľom „akoby už nebol žiadateľom o azyl" kasačný súd poukazuje na ust. § 2 písm. h) bod 1 zák. č. 480/2002 Z.z., v zmysle ktorého žiadateľom o azyl je okrem iného aj cudzinec počas lehoty na podanie kasačnej sťažnosti proti rozhodnutiu správneho súdu, ktoré sa týkalo správnej žaloby proti rozhodnutiu ministerstva vydanému v konaní o udelenie azylu okrem rozhodnutia o zastavení konania o udelenie azylu a počas konania o tejto kasačnej sťažnosti.

Podľa § 447 ods. 1 S.s.p. kasačný súd môže na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa uznesením priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s

verejným záujmom.

Podľa § 447 ods. 2 S.s.p. nastúpením odkladného účinku zo zákona alebo jeho priznaním na základe rozhodnutia kasačného súdu podľa odseku 1 sa do právoplatného rozhodnutia kasačného súdu o kasačnej sťažnosti pozastavujú účinky napadnutého rozhodnutia krajského súdu a takéto rozhodnutie nemôže byť podkladom na vydanie naň nadväzujúcich rozhodnutí alebo opatrení iných orgánov verejnej moci. Na rozhodovanie o odkladnom účinku kasačnej sťažnosti sa primerane použijú ustanovenia § 186 až § 189 okrem lehôt podľa § 187 ods. 1 a 3. Podľa § 188 S.s.p. Ak správny súd návrhu žalobcu nevyhoví, uznesením ho zamietne.

35. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

36. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.